

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติของนักศึกษาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 2

วันที่ 19 มกราคม 2562

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการรับรู้สิทธิและสวัสดิการแห่งรัฐของผู้สูงอายุ

ในชุมชนชาววัดราชา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

วิลาวลัย พุทธะอั้ง

แขนงวิชาการจัดการพัฒนาสังคม กลุ่มสาขาวิชาการจัดการสังคมและวัฒนธรรม ภาควิชาสังคมศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, E-mail : Wilawanputthaang@gmail.com

บทคัดย่อ

จากการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการรับรู้สิทธิและสวัสดิการแห่งรัฐของผู้สูงอายุ 2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเข้าถึงการรับรู้สิทธิและสวัสดิการแห่งรัฐของผู้สูงอายุซึ่งผู้สูงอายุมีสิทธิได้รับการคุ้มครอง การส่งเสริม และสนับสนุนในด้านต่างๆ

โดยระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณใช้กลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ผู้สูงอายุที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป ในชุมชนชาววัดราชา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร จำนวน 60 คน ร่วมกับการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์และแบบสำรวจแสดงความคิดเห็น ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของคนในชุมชนมีผลต่อการรับรู้สิทธิและสวัสดิการแห่งรัฐของผู้สูงอายุมากที่สุด เพราะภายในชุมชนเสมือนเป็นญาติพี่น้องกันและมีประธานที่ทำหน้าที่ประสานกับหน่วยงานราชการเป็นอย่างดี ส่วนผลกระทบต่อการรับรู้สิทธิและสวัสดิการแห่งรัฐคือการเสื่อมถอยของความจำ ปัญหาสุขภาพร่างกายและการขาดประสบการณ์ใช้อินเทอร์เน็ตในชีวิตประจำวัน ซึ่งส่งผลให้กลุ่มผู้สูงอายุเลือกใช้งานเข้าถึงสิทธิและสวัสดิการแห่งรัฐ จากสารสนเทศอื่น เช่น โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ และเสียงตามสายของชุมชนในการเข้าถึงรับรู้สิทธิและสวัสดิการแห่งรัฐของผู้สูงอายุ

คำสำคัญ: ผู้สูงอายุ, การรับรู้สิทธิและสวัสดิการ, ผลกระทบ

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติของนักศึกษาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 2

วันที่ 19 มกราคม 2562

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Factors Affecting the Perception of Public Rights and Welfare of the Elderly in Wat Racha community, Dusit District, Bangkok

Wilawan Putthaung

Social Development Management, Social and Cultural Management, Department of Social Sciences,

Faculty of Humanities and Social Sciences Suan Sunandha Rajabhat University,

E-mail: Wilawanputthaung@gmail.com

Abstract

The objectives of this research were 1) to investigate factors affecting the perception of public rights and welfare of the elderly, and 2) to study the information technology usage behavior to obtain access to the perception of public rights and welfare of the elderly under a condition that the elderly is a person who is entitled to protection, promotion and support in many ways.

This study was a quantitative research. Purposive sampling was used to select the sample. The sample was elderly people aged 60 years and above living in Wat Racha Community, Dusit District, Bangkok. In addition, the interview and the survey were used to collect data. The results indicated that public participation in the community had the highest level of influence on the perception of public rights and welfare of the elderly. The community members acted as friends and relative with the president as the coordinator with government agencies. The impacts on the perception of public rights and welfare were deteriorated memory, physical health problems and lack of experience in using the internet in everyday life. As a result, elderly people chose to access to public rights and welfare through other information sources such as television, newspapers, and wire broadcasting of the community to access to public rights and welfare of the elderly.

Keywords: Elderly, Perception of rights and welfare, Impact

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติของนักศึกษาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 2

วันที่ 19 มกราคม 2562

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

บทนำ

ปัจจุบันประเทศไทยก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างถาวร ในปี 2557 มีผู้สูงอายุมากกว่าร้อยละ 10 ของประชากรทั้งหมด และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 21 ของประชากรทั้งหมดกลายเป็นสังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ ปัญหาของผู้สูงอายุไม่ได้ขึ้นอยู่กับจำนวนที่เพิ่มขึ้นเพียงอย่างเดียว แต่ขึ้นอยู่กับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ทำให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องตระหนักถึงความสำคัญของผู้สูงอายุในการเตรียมความพร้อมต่อความต้องการและการสนับสนุนด้านต่างๆ แก่ผู้สูงอายุ (สุดารัตน์ สุดสมบูรณ์:2557)

ผู้สูงอายุมีสิทธิได้รับการสนับสนุนในด้านต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพ โดยรัฐต้องเห็นถึงความสำคัญของผู้สูงอายุ มีการกำหนดนโยบายในเรื่องสิทธิและสวัสดิการแห่งรัฐของผู้สูงอายุ วางทิศทางการเตรียมความพร้อมคนไทยเข้าสู่วัยสูงอายุตั้งแต่อยู่ในครรภ์ โดยวางระบบการพัฒนาคนในแต่ละช่วงชีวิตจนเข้าสู่วัยสูงอายุ มุ่งเน้นส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุแบบองค์รวมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคม ซึ่งตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ.2546 ผู้สูงอายุ คือ บุคคลที่มีอายุ 60 ปีบริบูรณ์ขึ้นไปผู้สูงอายุมีสิทธิได้รับการคุ้มครอง การส่งเสริม และสนับสนุนในด้านต่างๆ มาตรา 11 (1) การบริการทางการแพทย์และการสาธารณสุขที่ (2) ให้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต (3) การประกอบอาชีพหรือฝึกอาชีพที่เหมาะสม(4) การพัฒนาตนเองและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม (5) การอำนวยความสะดวกโดยตรงแก่ผู้สูงอายุ (6) การช่วยเหลือด้านค่าโดยสารยานพาหนะตามความเหมาะสม(7) การยกเว้นค่าเข้าชมสถานที่ของรัฐ (8) การช่วยเหลือผู้สูงอายุซึ่งได้รับอันตราย (9) การให้คำแนะนำเกี่ยวข้องในทางคดีหรือในทางการแก้ไขปัญหาครอบครัว (10) การจัดที่พักอาศัย อาหารและเครื่องนุ่งห่มให้ตามความจำเป็นอย่างทั่วถึง(11) การสงเคราะห์เบี้ยยังชีพตามอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม (12) การสงเคราะห์ในการจัดการศพตามประเพณี (13) การอื่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด2546 (พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546) จะช่วยสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีให้ผู้สูงอายุ

จากสภาพปัญหาการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างถาวรที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นของผู้สูงอายุเนื่องจากความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ การแพทย์ สาธารณูปโภค เทคโนโลยี นวัตกรรม สิ่งเหล่านี้จึงต้องมีเพียงพอต่อความต้องการแก่ผู้สูงอายุ และผลกระทบต่อการเข้าถึงสิทธิและสวัสดิการแห่งรัฐ ทำให้เห็นความสำคัญของผู้สูงอายุว่าเป็นบุคคลที่มีคุณค่าที่ควรได้รับรัฐสิทธิและสวัสดิการแห่งรัฐของผู้สูงอายุ ผู้วิจัยจึงเลือกศึกษาผู้สูงอายุในชุมชนชาววัดราชา เขตดุสิตกรุงเทพมหานคร สำหรับชุมชนชาววัดราชาตั้งอยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยาลักษณะเป็นตึกพาณิชย์หันหน้าสู่ถนนสามเสน ผู้สูงอายุมีภูมิหลังวัฒนธรรมมีการย้ายถิ่นฐานจากต่างจังหวัดเข้ามาอาศัยในชุมชนและเป็นพื้นที่บริการของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ผู้วิจัยสนใจศึกษาพฤติกรรมการรับรู้สิทธิและสวัสดิการแห่งรัฐของผู้สูงอายุด้วยตนเองที่อยู่ในระดับน้อย เรื่องปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการรับรู้สิทธิและสวัสดิการแห่งรัฐของผู้สูงอายุเป็นอย่างไร เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในด้านผู้สูงอายุและให้ข้อเสนอแนะการรับรู้สิทธิและสวัสดิการแห่งรัฐของผู้สูงอายุ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการรับรู้สิทธิและสวัสดิการแห่งรัฐของผู้สูงอายุในชุมชนชาววัดราชา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเข้าถึงการรับรู้สิทธิและสวัสดิการแห่งรัฐของผู้สูงอายุในชุมชนชาววัดราชา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

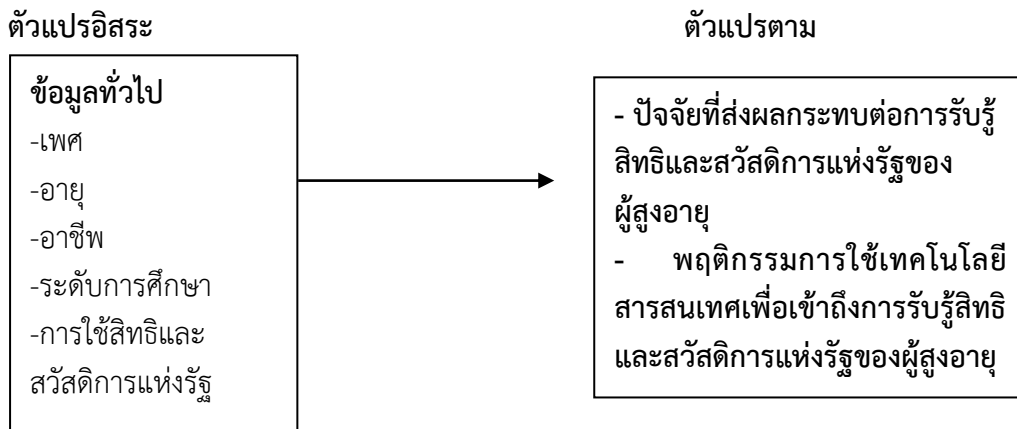
การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติของนักศึกษาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 2

วันที่ 19 มกราคม 2562

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

กรอบแนวคิด

จากการศึกษาค้นคว้าเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและวิจัยที่เกี่ยวข้องผู้วิจัยได้นำมาเป็นแนวทางในการวิจัยประเด็นเรื่องปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการรับรู้สิทธิและสวัสดิการแห่งรัฐของผู้สูงอายุชุมชนชาววัดราชา โดยกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิด

ระเบียบวิธีวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการรับรู้สิทธิและสวัสดิการแห่งรัฐของผู้สูงอายุชุมชนชาววัดราชา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร โดยกำหนดขอบเขตดังนี้

1. ขอบเขตด้านประชากร - ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุในชุมชนชาววัดราชา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร จากข้อมูลสารสนเทศ เขตดุสิตและการสอบถามประชาชนซึ่งสามารถคัดเลือก จำนวน 60 คน
2. ขอบเขตด้านเนื้อหา - ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการรับรู้สิทธิและสวัสดิการแห่งรัฐและวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อการรับรู้สิทธิ
3. ขอบเขตเวลา - ทำการศึกษาและเก็บข้อมูลตั้งแต่เดือนตุลาคมถึงเดือนพฤศจิกายน 2561

แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยนี้มีการศึกษาแนวทางกฎหมาย นโยบายของรัฐและหน่วยงานราชการที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ ผู้สูงอายุ หลักการและกฎหมายที่เกี่ยวกับสิทธิผู้สูงอายุ มีขึ้นเพื่อคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิพื้นฐานของผู้สูงอายุ ให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ ยึดตามหลักพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 มาตรา 11 ซึ่งรัฐ จะต้องทำหน้าที่จัดสรรและปฏิบัติให้ผู้สูงอายุสามารถเข้าถึงสิทธิผู้สูงอายุตามราชบัญญัติ รัฐบาลได้วางทิศทางการเตรียมความพร้อมคนไทยเข้าสู่วัยสูงอายุตั้งแต่อยู่ในครรภ์ โดยวางระบบการพัฒนาคนในแต่ละช่วงชีวิตจน เข้าสู่วัยสูงอายุ ได้มุ่งเน้นส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุแบบองค์รวมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคม (สำนักงานกองทุนสนับสนุน การสร้างเสริมสุข)

แผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545-2564) ให้ความสำคัญต่อวงจรชีวิตและความสำคัญของทุกคนที่มีความเกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุไม่ว่าทางใดทางหนึ่งโดยมองว่าผู้สูงอายุเป็นบุคคลที่มีประโยชน์ สมควรที่ให้

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติของนักศึกษาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 2

วันที่ 19 มกราคม 2562

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ความส่งเสริมโดยมีสวัสดิการจากรัฐ เพื่อเป็นหลักประกันให้ผู้สูงอายุและความมั่นคงของสังคม แผนฉบับนี้มีลักษณะสำคัญ 3 ประเด็นดังนี้ 1. ผู้สูงอายุเป็นบุคคลที่ได้รับคุณประโยชน์ต่อสังคมและสมควรได้รับการตอบแทนโดยมีสวัสดิการจากรัฐ เพื่อเป็นหลักประกันให้ผู้สูงอายุและความมั่นคงของสังคม 2. จำแนกมาตรการในแผนฉบับแรกมีลักษณะแยกส่วนตามด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านสุขภาพอนามัย ด้านมั่นคงทางรายได้และการพึ่งพิงด้านการศึกษา ด้านสังคมและวัฒนธรรม ด้านสวัสดิการที่เป็นลักษณะบูรณาการและแบ่งออกตามเป้าหมายทางยุทธศาสตร์เป็นหลัก 3. กำหนดดัชนีและเป้าหมายเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการให้บรรลุจุดหมาย เพื่อการติดตามประเมินผลการดำเนินการมาตรการ และติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง (แผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ 2 ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 1 พ.ศ.2552 กระทรวงการพัฒนาและความมั่นคงมนุษย์)

ทฤษฎีการรับรู้ (Perception Theory) การรับรู้เป็นพื้นฐานการเรียนรู้ที่สำคัญของบุคคล เพราะการตอบสนองพฤติกรรมใดๆจะขึ้นอยู่กับ การรับรู้จากสภาพแวดล้อมของตนและความสามารถในการแปลความหมายของสภาพนั้นๆ ดังนั้นการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ จึงขึ้นอยู่กับปัจจัยการรับรู้และสิ่งเร้าที่มีประสิทธิภาพซึ่งปัจจัยการรับรู้ ประกอบด้วย ประสาทสัมผัส และปัจจัยทางจิตคือ ความรู้เดิม ความต้องการ และเจตคติ

ทฤษฎีการสื่อสาร มีการกระทำร่วมกันในบางสิ่งบางอย่าง นั่นคือการถ่ายทอดหรือการแลกเปลี่ยนข่าวสาร ความรู้ ความคิด ของคนเรานั้นเอง กระบวนการแลกเปลี่ยนความรู้สึกนึกคิด ข้อมูลข่าวสาร ทักษะ ความรู้สึกและ อารมณ์ของบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปหรือมากกว่านั้น การสื่อสารจึงเป็นปฏิกริยาสัมพันธ์ทางสังคมที่สื่อความหมายผ่านระบบสัญลักษณ์ กระบวนการแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสารระหว่างบุคคลต่อบุคคลหรือบุคคลต่อกลุ่ม โดยใช้สัญลักษณ์ สัญลักษณ์ หรือพฤติกรรมที่เข้าใจกัน การสื่อสาร มีความหมายเช่นเดียวกับคำว่า การสื่อความหมาย

ปิยภรณ์ เลาบุตร(2557: บทคัดย่อ) การศึกษาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนหมู่ 7 ตำบลพลูตาหลวง อำเภอสัตตหีบ จังหวัดชลบุรี จำนวน 302 คน โดยทำการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง ข้อเสนอแนะ 1.ควรส่งเสริมระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุทางด้านความสัมพันธ์ทางสังคมโดยองค์การบริหารส่วนตำบลพลูตาหลวง ควรกำหนดนโยบายและงบประมาณในการส่งเสริมระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุรวมทั้งระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 2.ควรมีนโยบายส่งเสริมระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุทางด้านร่างกาย และจิตใจโดยกระทรวงสาธารณสุข องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

อุไรวรรณ รุ่งไธัญ (2559: บทคัดย่อ) การศึกษาทัศนคติของผู้สูงอายุเกี่ยวกับพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ.2546 ทั้งด้านความรู้ ความรู้สึก และพฤติกรรมการเข้าถึงสิทธิ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลจากผู้สูงอายุตั้งแต่อายุ 60 ปีขึ้นไป พบว่า ผู้สูงอายุมีระดับความรู้ปานกลาง มีความคิดเห็นต่อสิทธิอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง แต่พฤติกรรมการเข้าถึงสิทธิอยู่ในระดับต่ำ

นาฎยา ตนานนท์ (2557) ศึกษาพฤติกรรมในการรับข่าวสารของคนผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่นในจังหวัดเชียงใหม่ โดยเก็บข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ กับกลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่นในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ผู้สูงอายุมีพฤติกรรมในการรับข่าวสารในช่วงปกติและช่วงวิกฤต ทำให้ทราบความเคลื่อนไหวของเหตุการณ์ต่างๆเพื่อสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันจากสื่อที่เป็นภาษาญี่ปุ่น ได้แก่ โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต และสื่อบุคคล ซึ่งสื่อโทรทัศน์จากช่อง NHK เป็นการเปิดรับสื่อเพื่อทราบข้อมูลข่าวสารในอันดับต้นๆ แต่กลุ่มตัวอย่างต้องการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของไทยเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในช่องทางและภาษาที่สามารถเข้าถึงได้โดยตรง เนื่องจากข้อมูลที่เผยแพร่ไม่เพียงพอ

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติของนักศึกษาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 2

วันที่ 19 มกราคม 2562

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

วารุณี อุบล (2553) การวิจัยเรื่อง คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในเทศบาลเมืองเบตง จังหวัดยะลา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในเทศบาลเมืองเบตงและศึกษาแนวทางในการยกระดับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในเทศบาลเมืองเบตง ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในเทศบาลเมืองเบตงในด้านร่างกายส่วนใหญ่มีสุขภาพแข็งแรง สามารถพึ่งพาตนเองได้ แม้บางคนจะมีโรคประจำตัว ก็ไม่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินชีวิต ด้านจิตใจ ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจกับชีวิตที่เป็นอยู่ ไม่พบवासมีภาวะซึมเศร้า ผู้สูงอายุมีสัมพันธ์ที่ดีกับสมาชิกในครอบครัว พึงพอใจกับสภาพที่อยู่อาศัย ซึ่งมีความมั่นคง ปลอดภัย ผู้สูงอายุมีความคาดหวังให้ชีวิตมีความสุข ได้การยอมรับนับถือและมีคุณค่าต่อลูกหลาน

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยสำรวจการรับรู้สิทธิและสวัสดิการแห่งรัฐของผู้สูงอายุประเด็น ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการรับรู้สิทธิและสวัสดิการแห่งรัฐของผู้สูงอายุในชุมชนชาววัดราชา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร โดยมี ขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

1. ฝึกเทคนิคการสัมภาษณ์และทบทวนเอกสารแบบสอบถามดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ณ ชุมชนชาววัดราชา เขตดุสิต กรุงเทพมหานครจำนวน 60 ชุด โดยแบบสอบถามได้รับกลับคืนสมบูรณ์ จำนวน 60 ชุด ตรวจสอบความถูกต้องและนำไปวิเคราะห์ทางสถิติ (โดยจากข้อมูลสารสนเทศ เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร) จากการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ด้วยสูตรของทาโร่ ยามาเน่ (Yamane' 1970:580-581)

$$\text{จากสูตร } n = \frac{N}{1+N(e^2)} = \frac{70}{1+70(0.05^2)} = 59.57... \\ \approx 60$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนของประชาชนที่ใช้ในการศึกษา

e = ค่าความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างโดยกำหนดค่าเท่ากับ 0.5

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติของนักศึกษาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 2

วันที่ 19 มกราคม 2562

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อายุ		
61-65 ปี	15	25
66-70 ปี	27	45
71-75 ปี	15	25
76-80 ปี	2	3.33
80 ปีขึ้นไป	1	1.66
รวม	60	100.00
อาชีพ		
ข้าราชการบำนาญ	5	8.33
ค้าขาย	23	38.33
รับจ้าง	5	8.33
ธุรกิจส่วนตัว	7	11.66
ไม่ได้ทำงาน	20	33.33
รวม	60	100.00
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	23	38.33
มัธยมศึกษา	18	30
ปวช./ปวส./อนุปริญญาตรี	11	18.33
ปริญญาตรี	0	0
สูงกว่าปริญญาตรี	0	0
ไม่ได้เรียน	8	13.33
รวม	60	100.00
การใช้บริการสิทธิและสวัสดิการแห่งรัฐ		
ใช้บริการ	60	100.00
ไม่เคยใช้บริการ	0	0
รวม	60	100.00

พบว่าผู้สูงอายุในชุมชนชาววัดราชา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 58.33 และเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 41.66 มีอายุระหว่าง 66-70 ปี คิดเป็นร้อยละ 45 อายุระหว่าง 61- 65 ปี คิดเป็นร้อยละ 25 อายุระหว่าง 71-15 ปี คิดเป็นร้อยละ 25 อายุระหว่าง 76-80 ปี คิดเป็นร้อยละ 3.33 และอายุ 80 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 1.66 ตามลำดับ ประกอบอาชีพค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 38.33 ไม่ได้ทำงาน คิดเป็นร้อยละ 33.33 ธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 11.66 รับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 8.33 และข้าราชการบำนาญ

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติของนักศึกษาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 2

วันที่ 19 มกราคม 2562

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

8.33 ตามลำดับ มีระดับการศึกษาประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 38.33 มัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 30 ปวช./ปวส./อนุปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 18.33 และไม่ได้เรียน คิดเป็นร้อยละ 13.33 ตามลำดับ ส่วนใหญ่ใช้บริการสิทธิและสวัสดิการแห่งรัฐของผู้สูงอายุ คิดเป็นร้อยละ 100

1. ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการรับรู้สิทธิและสวัสดิการแห่งรัฐของผู้สูงอายุ

ตารางที่ 1.1 จำนวน ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการรับรู้สิทธิและสวัสดิการแห่งรัฐของผู้สูงอายุ

ข้อความ	ระดับความจริง/ความคิดเห็น/การกระทำ				\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด			
มีความสามารถทางด้านร่างกายในการประกอบกิจวัตรประจำวันได้ดีเพียงใด	12	24	24	-	2.8	0.75	มาก
มีความจำในระดับใด	18	18	24	-	2.9	0.83	มาก
เป็นผู้รับฟังที่ดี/ผู้แสดงความคิดเห็นที่ดี	18	36	6	-	3.2	0.60	มาก
สามารถเข้าร่วมกิจกรรมกับผู้อื่นในชุมชนได้ดีเพียงใด	42	12	6	-	3.6	0.66	มากที่สุด
ทราบข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิและสวัสดิการได้ดีเพียงใด	42	12	6	-	3.6	0.66	มากที่สุด
มีความสะดวกในการรับรู้สิทธิและสวัสดิการในช่องทางประชาสัมพันธ์ได้ดีเพียงใด	30	30	-	-	3.5	0.50	มากที่สุด

สรุปผลของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการรับรู้สิทธิและสวัสดิการแห่งรัฐของผู้สูงอายุในชุมชนชาววัดราชา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร พบผลกระทบต่อการรับรู้สิทธิและสวัสดิการแห่งรัฐคือการเสื่อมถอยของความจำ ปัญหาสุขภาพร่างกายที่เป็นอุปสรรคต่อการรับรู้สิทธิและสวัสดิการแห่งรัฐผู้สูงอายุในชุมชนชาววัดราชาซึ่งมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือมีความจำ ($\bar{X}=2.9$, $SD=0.83$) มีความสามารถทางด้านร่างกายในการประกอบกิจวัตรประจำวัน ($\bar{X}=2.8$, $SD=0.75$) เป็นผู้รับฟังที่ดีและเป็นผู้แสดงความคิดเห็นที่ดี ($\bar{X}=3.2$, $SD=0.60$) มีความสะดวกในการรับรู้สิทธิและสวัสดิการในช่องทางประชาสัมพันธ์ ($\bar{X}=3.5$, $SD=0.50$) ทราบข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิและสวัสดิการ ($\bar{X}=3.6$, $SD=0.66$) สามารถเข้าร่วมกิจกรรมกับผู้อื่นในชุมชน ($\bar{X}=3.6$, $SD=0.66$)

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติของนักศึกษาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 2

วันที่ 19 มกราคม 2562

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ตารางที่ 1.2 จำนวน ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเข้าถึงการรับรู้สิทธิและสวัสดิการแห่งรัฐของผู้สูงอายุ

ข้อความ	ระดับความจริง/ความคิดเห็น/การกระทำ				\bar{x}	SD	ระดับความคิดเห็น
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด			
มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในชุมชน มากน้อยเพียงใด	24	18	12	6	2.9	0.95	มาก
มีการให้ความรู้และพัฒนาบุคลากรในด้าน การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างเพียงพอ และต่อเนื่องมากน้อยเพียงใด	6	12	36	6	2.3	0.78	น้อย
รับรู้สิทธิและสวัสดิการแห่งรัฐมากน้อย เพียงใด	12	48	-	-	3.2	0.40	มาก
มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการศึกษา สิทธิและสวัสดิการแห่งรัฐมากน้อยเพียงใด	6	42	16	-	2.9	0.54	มาก
ใช้อินเทอร์เน็ตในชีวิตประจำวัน	-	-	30	30	1.5	0.50	น้อยที่สุด

สรุปผลของพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเข้าถึงการรับรู้สิทธิและสวัสดิการแห่งรัฐของผู้สูงอายุ ในชุมชนชาววัดราชา เขตดุสิตกรุงเทพมหานคร พบว่า การขาดประสบการณ์การใช้อินเทอร์เน็ตในชีวิตประจำวันไม่เป็นที่นิยมในกลุ่มผู้สูงอายุ จะเลือกใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอื่น เช่น โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ และฟังเสียงตามสายของชุมชนในการเข้าถึงรับรู้สิทธิและสวัสดิการแห่งรัฐของผู้สูงอายุ การใช้อินเทอร์เน็ตในชีวิตประจำวันเป็นพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเข้าถึงการรับรู้สิทธิและสวัสดิการแห่งรัฐของผู้สูงอายุน้อยที่สุด ($\bar{X}=1.5$, $SD=0.50$) มีการให้ความรู้และพัฒนาบุคลากรในด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างเพียงพอและต่อเนื่อง ($\bar{X}=2.3$, $SD=0.78$) มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในชุมชน ($\bar{X}=2.9$, $SD=0.95$) มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการศึกษาสิทธิและสวัสดิการแห่งรัฐ ($\bar{X}=2.9$, $SD=0.54$)

อภิปรายผล

บทความนี้เป็นการศึกษาการรับรู้สิทธิและสวัสดิการแห่งรัฐของผู้สูงอายุในประเด็น ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการรับรู้สิทธิและสวัสดิการแห่งรัฐของผู้สูงอายุในชุมชนชาววัดราชา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร พบว่าผลวิเคราะห์ ผู้สูงอายุใช้บริการสิทธิและสวัสดิการแห่งรัฐของผู้สูงอายุทุกคน ผู้สูงอายุเห็นด้วยกับปัจจัยต่างๆซึ่งการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนชาววัดราชามีผลต่อการรับรู้สิทธิและสวัสดิการแห่งรัฐของผู้สูงอายุมาก สอดคล้องกับ (อุไรวรรณ รุ่งไธรัญ 2559: บทคัดย่อ) การศึกษาทัศนคติของผู้สูงอายุเกี่ยวกับพระราชบัญญัติผู้สูงอายุพ.ศ.2546 พบว่า ผู้สูงอายุมีการรับรู้สิทธิและสวัสดิการแห่งรัฐระดับปานกลาง แต่พฤติกรรมเข้าถึงสิทธิอยู่ในระดับต่ำ ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการรับรู้สิทธิและสวัสดิการแห่งรัฐของผู้สูงอายุในชุมชนชาววัดราชาเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร คือการเสื่อมถอยของความจำ ปัญหาสุขภาพร่างกายที่เป็นอุปสรรคต่อการรับรู้สิทธิและสวัสดิการแห่งรัฐผู้สูงอายุ(วารุณี อุบล :2553) การวิจัยเรื่อง คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในเทศบาลเมืองเบตง จังหวัดยะลา ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในเทศบาลเมืองเบตงในด้านร่างกายส่วนใหญ่มีสุขภาพแข็งแรง สามารถพึ่งพาตนเองได้ แม้บางคนจะมีโรคประจำตัว ก็ไม่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินชีวิต และ

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติของนักศึกษาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 2

วันที่ 19 มกราคม 2562

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ผลกระทบที่เป็นอุปสรรคต่อการรับรู้สิทธิและสวัสดิการแห่งรัฐ คือการขาดประสบการณ์การใช้อินเทอร์เน็ตในชีวิตประจำวัน เลือกลงใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอื่น เช่น โทรศัพท์ หนังสือพิมพ์ และฟังเสียงตามสายของชุมชนในการเข้าถึงรับรู้สิทธิและสวัสดิการแห่งรัฐของผู้สูงอายุ สอดคล้องกับงานศึกษานานาชาติ ตานานนท์ (2557) ศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารของคนผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่นในจังหวัดเชียงใหม่ ผู้สูงอายุมีพฤติกรรมในการรับข่าวสารได้แก่ โทรศัพท์ อินเทอร์เน็ต และสื่อบุคคล

สรุปผลการวิจัย

ผลวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุในชุมชนชาววัดราชา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีระหว่าง 66-70 ปี ส่วนใหญ่อาชีพค้าขายและไม่ได้ทำงาน มีระดับการศึกษา ประถมศึกษา ผู้สูงอายุในชุมชนชาววัดราชา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ใช้บริการสิทธิและสวัสดิการแห่งรัฐของผู้สูงอายุทุกคน ซึ่งการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนชาววัดราชา มีผลต่อการรับรู้สิทธิและสวัสดิการแห่งรัฐของผู้สูงอายุมากที่สุด เพราะภายในชุมชนเสมือนเป็นญาติพี่น้องกันและมีประธานที่ทำหน้าที่ประสานกับหน่วยงานราชการเป็นอย่างดี ส่วนผลกระทบต่อการรับรู้สิทธิและสวัสดิการแห่งรัฐคือการเสื่อมถอยของความจำ ปัญหาสุขภาพร่างกายและการขาดประสบการณ์ใช้อินเทอร์เน็ตในชีวิตประจำวัน ซึ่งส่งผลให้กลุ่มผู้สูงอายุเลือกใช้บริการเข้าถึงสิทธิและสวัสดิการแห่งรัฐจากสารสนเทศอื่น เช่น โทรศัพท์ หนังสือพิมพ์ และเสียงตามสายของชุมชนในการเข้าถึงรับรู้สิทธิและสวัสดิการแห่งรัฐของผู้สูงอายุ

ข้อเสนอแนะ

จากศึกษาการรับรู้สิทธิและสวัสดิการแห่งรัฐของผู้สูงอายุในประเด็น ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการรับรู้สิทธิและสวัสดิการแห่งรัฐของผู้สูงอายุในชุมชนชาววัดราชา เขตดุสิต กรุงเทพมหานครตามวัตถุประสงค์ รัฐและสมาชิกในชุมชนควรตระหนักและให้ความสำคัญกับการฝึกอบรมให้ผู้สูงอายุสามารถเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศข่าวสารต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการรับรู้สิทธิและสวัสดิการแห่งรัฐผ่านช่องทางอินเทอร์เน็ต โซเชียลมีเดียต่างๆ เนื่องจากเครื่องมือดังกล่าวมีความสำคัญในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็วในปัจจุบัน

กิตติกรรมประกาศ

บทความฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีด้วยความช่วยเหลือและการสนับสนุนเป็นอย่างดีจากคณาจารย์แขนงวิชาการจัดการพัฒนาสังคมภาควิชาสังคมศาสตร์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ว่าที่ร้อยตรีหญิงเพ็ญภา ปาละปินที่กรุณาให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะรวมถึงการตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ เป็นอย่างดีทำให้บทความฉบับนี้มีความสมบูรณ์ทุกประการ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้

เอกสารอ้างอิง

กองกิจการผู้สูงอายุ จาก <http://www.dop.go.th/th/organization/2> สืบค้นเมื่อวันที่ 16 ตุลาคม 256
ช.ชยินทร์ เพร็ชฌูไพศิษฏ์(2544),แนวทางและมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับสวัสดิการผู้สูงอายุในประเทศไทย,สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข,มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.กรุงเทพมหานคร
ปิยภรณ์ เลาบุตร(2557),การศึกษาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนหมู่ 7 ตำบลตาหลวง อำเภอสัตตหีบ จังหวัดชลบุรี,วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ,มหาวิทยาลัยบูรพา

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติของนักศึกษาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 2

วันที่ 19 มกราคม 2562

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

- ผู้ช่วยศาสตราจารย์นาฎยา ตนานนท์และคณะ(2557),การเปิดรับข่าวสารในช่วงภาวะวิกฤตของผู้สูงอายุ
ชาวญี่ปุ่นในจังหวัดเชียงใหม่,วารสารการสื่อสารมวลชน ปีที่ 2 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม-ธันวาคม 2557,
คณะกรรมการสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- แผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ 2 ปรับปรุง ครั้งที่1 พ.ศ.2552 กระทรวงการพัฒนาและความมั่นคงของมนุษย์
จาก<http://sungwai.net/law/9-elder-person-plan-v2.html> สืบค้น วันที่ 17 ตุลาคม พ.ศ.2561
- ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรปกครองท้องถิ่น
พ.ศ.2552<https://www.google.com/url?sa=t&source=web&rct=j&url=https://www.sopp.org.go.th/> สืบค้นวันที่ 17 ตุลาคม พ.ศ.2561
- วารณี อุบล,(2553),คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุชมรมผู้สูงอายุในเทศบาลเบตง.ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตร์
มหาบัณฑิต,สาขาวิชาการบริหารทั่วไป,วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา
- สุচারัตน์ สุดสมบูรณ์(2557),สวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในประเทศไทย,วารสารเทคโนโลยีภาคใต้ปีที่ 7ฉบับ
ที่ 1
- สำนักงานกองทุนสนับสนุน การสร้างเสริมสุขภาพ <https://www.thaiealth.or.th/Content>สืบค้นวันที่ 17
ตุลาคม พ.ศ.2561
- อุไรวรรณ รุ่งไธรัญ (2559), การศึกษาทัศนคติของผู้สูงอายุเกี่ยวกับพระราชบัญญัติผู้สูงอายุพ.ศ.2546,
วารสารปัญญาภิวัฒน์ ปีที่ 8 ฉบับที่ 1 ประจำเดือนมกราคม-เมษายน 2559
- ทฤษฎีการสื่อสาร <https://www.gotoknow.org/posts/491949%2520> สืบค้นวันที่ 17 ตุลาคม พ.ศ.2561
- ทฤษฎีการรับรู้ (Perception Theory) <https://www.ryt9.com/s/govh/2801910> สืบค้นวันที่ 17 ตุลาคม
พ.ศ.2561